

Memo

Datum:
2 februari 2021

Onderwerp: Stand van zaken Arhi-procedure Scherpenzeel

Ter attentie van: Gemeenteraad van Barneveld

Afzender: College van burgemeester en wethouder

Inleiding

In het kader van de Arhi-procedure voor versterking van de bestuurskracht van de gemeente Scherpenzeel hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland (GS) besloten dat de variant van een fusie met Barneveld de voorkeur heeft. De provincie heeft deze variant uitgewerkt in een herindelingsontwerp. Ten behoeve van het voor ons liggende proces informeren wij u in deze memo op hoofdlijnen over een aantal onderwerpen met betrekking tot het fusieproces.

Planning Herindeling

Herindelingsontwerp

Dinsdag 26 januari jl. heeft het college van GS het herindelingsontwerp vastgesteld. Dit ontwerp (met bijlagen, zoals de herindelingscan) is reeds digitaal aan u toegestuurd. Tegelijkertijd heeft u een brief ontvangen over het preventieve toezicht dat vanaf dat moment geldt voor financiële college- en raadsbesluiten van Scherpenzeel en Barneveld. In dit toezicht richten GS zich op de vraag of de financiële besluiten in het belang van de nieuwe gemeente zijn.

Van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies

Van ons college wordt verwacht dat wij het ontwerp gedurende twee maanden ter inzage leggen om een ieder in de gelegenheid te stellen een zienswijze in te dienen bij GS. De terinzagelegging zal naar verwachting plaatsvinden in de periode van 4 februari tot en met 1 april. Als gemeenteraad krijgt u 3 maanden de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Dit betekent dat u uiterlijk in de raad van 21 april 2021 een eventuele zienswijze moet vaststellen. Uiterlijke vaststelling van de concept-zienswijze door het college is op 16 maart 2021. Woensdag 3 februari is er overleg met de griffier om af te stemmen hoe en op welke wijze de raad een rol kan krijgen in het traject om te komen tot deze zienswijze. Dit kan op de reguliere wijze, maar kan ook met een soort raadsontmoeting tijdens het traject om te komen tot een raadsvoorstel.

Tijdens de periode van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies, waar GS nog steeds de regie hebben over het herindelingsproces, zal de provincie twee acties ondernemen:

1. *Uitleg over het ontwerp.* In webinars zal uitleg worden gegeven. Tevens zullen er vijf gespreksavonden worden georganiseerd.
2. *Draagvlakpeiling.* In april zal Kieskompas dit gaan uitvoeren.

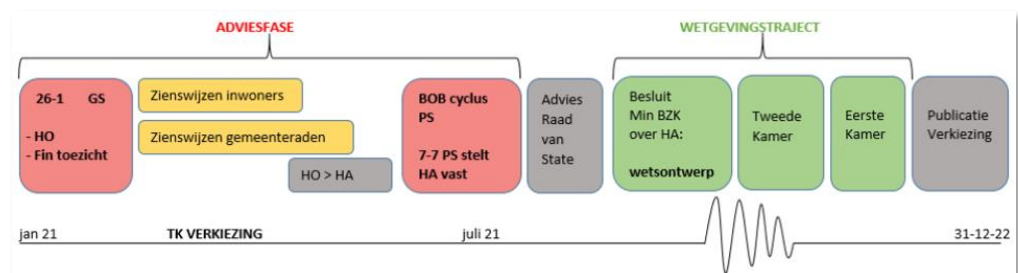
Uiteindelijk zullen GS op basis van het herindelingsontwerp, de uitkomsten van de draagvlakpeiling en een reactie op de ingediende zienswijzen een concept herindelingsadvies aan provinciale staten voorleggen. De planning is dat provinciale staten (PS) dit advies op 7 juli 2021 vaststellen.

Maar ook eerder hebben PS een rol. Op de planning van de staten staan nu in ieder geval de volgende afspraken: 3 februari is er een bijpraatsessie van GS en voor 10 februari staat een oordeelsvormende vergadering van de staten over de herindeling gepland.

Van herindelingsadvies via wetgeving naar 1 januari 2023

Er van uitgaande dat PS het herindelingsadvies op 7 juli 2021 vaststellen, start de Minister van BZK het wetgevingsproces al dan niet op. Om een eventuele herindeling per 1 januari 2023 te bewerkstelligen is 31 december 2021 de uiterste datum van indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer. In dat geval vervallen de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 automatisch en worden deze verplaatst naar november 2022. Dit worden dan de verkiezingen van de raad van de nieuwe gemeente. De 1e en 2e kamer bepalen zelf de procedure van behandeling van het wetsontwerp. De verwachting is dat behandeling plaatsvindt in de 1^e helft van 2022.

Het voorgaande is in het onderstaande stroomschema nog eens schematisch weergegeven.

GS hebben op 12-1 besloten de arhi procedure door te zetten. Wet Arhi: binnen 3 maanden moet het herindelingsontwerp zijn vastgesteld. Op 26-1 hebben GS dit ontwerp vastgesteld.

Een herindelingsontwerp (HO) bevat de procesmatige en inhoudelijke onderbouwing van de voorgestelde herindeling. Het HO wordt opgesteld door GS en wordt binnen twee weken door de betrokken gemeenten terinzage gelegd.

Vervolgens kan een ieder gedurende 8 weken hun zienswijzen indienen. Gemeenteraden moeten uiterlijk binnen 3 maanden na ontvangst van het HO een eventuele zienswijze indienen.

Vervolgens wordt het herindelingsadvies (HA) voorbereid.

Het concept HA wordt door GS naar PS gestuurd, waarna reguliere Beeldvorming – Oordeelsvorming – Besluitvorming volgt. Deze cyclus moet voor het zomerreces zijn afgerond met het oog op de beoogde herindelingsdatum van 1-1-2023.

Na besluitvorming in PS wordt het HA aan de minister van BZK aangeboden. De minister vraagt advies aan de Raad van State. Daarbij wordt het HA getoetst aan het op dat moment geldende Beleidskader. Vervolgens besluit de minister of hij/zij het HA omzet in een wetsvoorstel voor een herindelingswet. Daarna volgt een regulier wetgevingstraject in de Tweede en Eerste Kamer.

Plan van aanpak

In het herindelingsontwerp zijn 10 “agendapunten” benoemd die door de gemeenten in de komende circa anderhalf jaar opgepakt moeten gaan worden. Op grond van de wet Arhi zijn de gemeenten verplicht tijdig de voorzieningen te treffen die nodig zijn voor de

herindeling. Dit is echter niet afdwingbaar. Ook is bepaald dat GS in dit kader het onderling overleg tussen de gemeenten bevorderen.

Ten behoeve van deze voorbereidingen stellen wij een plan van aanpak op waarin tevens de (ambtelijke en bestuurlijke) organisatie is opgenomen. Hierin zal in onze ogen ook de rol de gemeenteraad worden beschreven. Invulling van een (intergemeentelijke) projectorganisatie is uiteraard mede afhankelijk van de visie van de gemeente Scherpenzeel op haar rol in de voorbereiding. Dit zal zeker onderwerp moeten zijn van een van de eerstvolgende collegeontmoetingen. Vooralsnog richten wij een stuurgroep en een ambtelijke regiegroep in. Afhankelijk van het onderwerp zal de ambtelijke regiegroep verbreed worden met een ambtelijke werkgroep met diverse ambtelijke disciplines (financiën, ict, HRM etc).

Lichte herindeling

Ons standpunt tot nu toe is dat, als het komt tot een herindeling, wij de voorkeur hebben voor een lichte herindeling. De provincie zal in de komende fase om te komen tot een herindelingsadvies met de beide gemeenten overleg gaan voeren over de mogelijkheid om deze lichte variant een plek te kunnen geven in het uiteindelijke herindelingsadvies. Om deze variant mogelijk te maken moet volgens een uitwerking van de ministeriele beleidsregels herindeling aan de volgende criteria zijn voldaan. Citaat uit toelichtende brief Minister op het beleidskader gemeentelijke herindeling:

1. *Er bestaat overeenstemming tussen de gemeenten over toepassing van de variant, blijkend uit het eensluidend vastgesteld herindelingsadvies. Het is van belang dat de gemeenten zich bewust zijn van de rechtsgevolgen van de herindelingsvariant en achter de keuze voor deze variant staan.*
2. *Er zijn afspraken gemaakt over de rechtspositie van het personeel, waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat de medewerkers van de op te heffen gemeente(n) in een nadeliger positie verkeren dan de medewerkers van de niet op te heffen gemeente.*

Collegeontmoeting

Op 16 februari (18.00-19.30 uur) is er een bestuurlijk overleg met de burgemeesters, portefeuillehouders en gemeentesecretarissen van Barneveld en Scherpenzeel en een afvaardiging van GS. Hier zal onder andere gesproken worden over een eventuele informerende rol van de provincie naar de gemeenteraden over het herindelingsontwerp. Het ontwerp is immers van de provincie en om het goed te kunnen beoordelen, is het wellicht verstandig om GS een toelichting te laten geven aan de raden.